

סא"ל דרור דב (דובי)

484011

בן אהובה ואלכסנדר דרור

נולד ב- כ"ג באלול תש"ד 10.9.1944

בישראל

התגייס לצה"ל ביולי 1962

שרת בגדוד "אריות הגולן" (17)

נפל ב- י"ב בתשרי תשל"ד (8.10.1973)

בקרב על החרמון.

דרור רב,

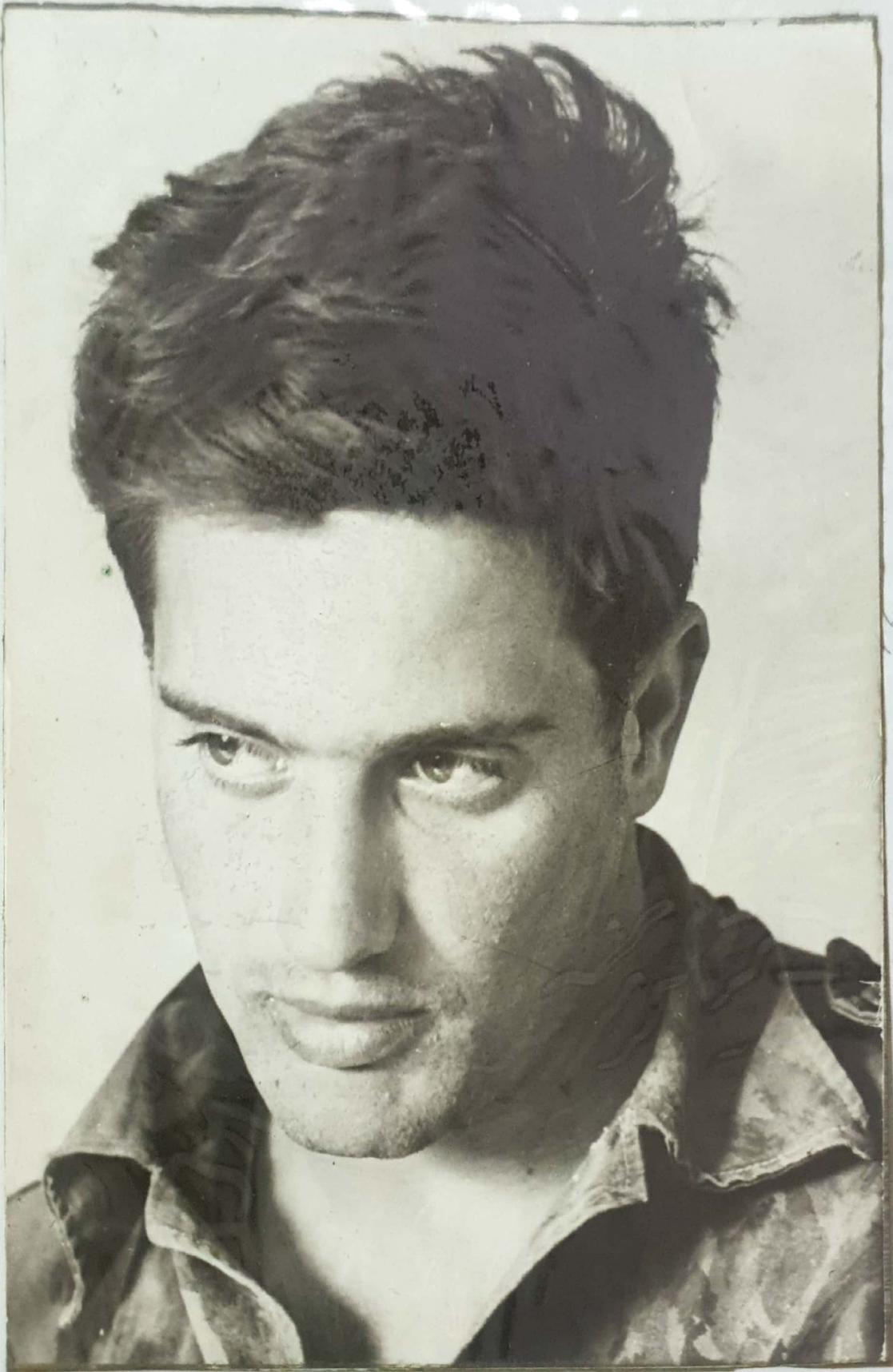
רב (דובי) בן אהובה ואלכסנדר, נולד ביום כ"ג באלול תשי"ד (10.9.1944), בחדרה, שם סיים את חוק לימודיו היסודיים בבית-הספר "ארלוזורוב". כבר מגיל צעיר ניכר דובי יפה-התואר בעקשנותו, בסבילותו, בכושר מנהיגות ובמידת הידידות שלו. במשך שמונה שנות לימודיו הראשונות, בלטו תכונות אלו בכל אשר עשה גם בחיי השגרה וגם במקרים יוצאי-דופן; כתלמיד, כמדריך בתנועת הנוער, כספורטאי וכמארגן מסיבות חברים. משסיים את חוק לימודיו ותעודתו, רובה ככולה ציונים גבוהים, החליט להצטרף לפנימייה הצבאית שליד בית-הספר הריאלי בחיפה, אם כי הוריו בקשוהו כי ידחה זאת לשנה, שכן רצו שיתבגר עוד. אך החלטתו של דובי היתה נחושה. הוא עמד בבחינות הכניסה בהצטיינות. כך החלה פרשת לימודיו בפנימייה. שנותיו בפנימייה חשלו את רוחו וגבשו את אופיו; שם עוצבה דמותו לקראת תפקידו בעתיד כמפקד בצה"ל. אמנם החניכים הצעירים נדרשו לעמוד במאמץ ובאתגרים קשים, אבל דובי הצליח להתגבר על כל אלה בכוח רצונו האיתן ומתוך ידיעה מה המטרה אשר לפניו. הוא אהב לכתוב שירים, מערכונים ופיליטונים, וחיבוריו שמשו "מסמר" התוכנית במסיבות המפורסמות של הפנימייה הצבאית. באחד מחיבוריו הביע דעתו על ערכה של הפנימייה הצבאית ואמר שבארץ כמו שלנו, חשיבותה חיונית ביותר, אך לדעתו יש לנתקה מהכבלים ה"אזרחיים" - הווה אומר - הקשר שלה עם בית-ספר רגיל, כדי שתוכל לפעול לפי מתכונת צבאית מובהקת ולא תהיה מוגבלת לתוכניות "זרות".

רב גויס לצה"ל במחצית יולי 1962 והתנדב לחיל הצנחנים; אחרי-כן, כמקובל לגבי בוגר-הפנימייה, נשלח מיד לסדרה של קורסים, כדי להכשירו למלא את ייעודו כמטיב יכולתו וכשרונותיו. בשנת 1964 הצטרף לצבא הקבע ועשה בו תשע שנים תמימות. במסגרת שירותו בצה"ל השלים קורס קציני חי"ר, קורס קציני חבלה, קורס מפקדי פלוגות חי"ר, קורס צניחה והיה בוגר בית הספר לפיקוד ולמטה. את הקורסים כולם סיים בציונים מעולים. בחוות-הדעת של מפקדיו נאמר עליו: "בעל ידע מקצועי, אחראי ומסור לתפקידו, בעל ניסיון רב, מגלה יזמה רבה, חרוץ ויעיל, כושר תפישה ותושייה טובים מאוד". בשנות שירותו הספיק לשמש כמפקד פלוגה, כקצין מבצעים, כסגן מפקד-גדוד וכקצין אג"ם חטיבת בחטיבת "גולני", ובאמצע יצא ל"גיחה" קצרה לחוץ לארץ. במלחמת ששת הימים שירת בחזית המזרח ובחזית הצפון, ועבר גם את מלחמת ההתשה. בתקופה שעשה בבית-הספר לפיקוד ולמטה, למד היסטוריה ומזרחנות באוניברסיטה של תל-אביב, וזכה שם בציונים מעולים בין 90 ל-100. בשנת 1970 נשא לאישה את חברתו שרי, והשניים החלו להתמסר להקמת ביתם. באוגוסט 1973 הועלה לדרגת סגן-אלוף. מספרים עליו חבריו לנשק: "דובי היה מפקד, אדם ומנהיג. לא רק הערכנו אותו, אלא הערצנו אותו ממש. הוא היה מג"ד פנומן; ידע לשמוע, לנתח מהר, והיה בקי בכל פרט מבחינה מקצועית. אמיץ היה והלכנו אחריו בעיניים עצומות, ידע להעמיס על עצמו עבודה ללא גבול. בחטיבת "גולני" נשתל כצמח "מתאים לאקלים", ואהב אותה מאוד. העמיסו עליו "הר" של

משימות, והוא הלך זקוף. בשביל חייליו היה כמו אבא, כמו אפטרופוס. שלו ושקט, קולו סימפטי ודיבורו בנחת, אפילו בקרב. מאחריו היה כל אחד בטוח ובוטח. היה טיפוס של מפקד-מחנך. מישהו הופיע במסדר עם שערות ארוכות כשל היפי, אמר לו דובי: 'ראה, הספר מקבל במקום זה בשעה זאת... והיו הולכים ומסתפרים. הוא ידע "לקרוא" אנשים, הכיר כל חייל באופן אישי, דאג לפרטי פרטים, גם האישיים ביותר. הוא היה מסוג אלה ש"נאה דורשים - נאה מקיימים", ולכן גם חייליו נשמעו לו. רבים מאתנו התפלאו איך הוא מחזיק מעמד. אדם הישן 3-4 שעות בלבד ביממה, קם לפני כולם רענן, ומעביד את עצמו ואת החיילים בפרך. בדרך כלל כמעט שלא אכל. היו מכינים לו פרוסה דקה, כריך קטן, ויותר לא רצה. הוא נהג לומר: "מה זה אוכל? אוכלים כדי לקיים את הגוף". ההנאות הגסטרונומיות לא קסמו לו. יש אומרים שהיה עסוק רובו ככולו במזון הרוחני שלו - חיי הצבא. הוא נהג לומר: "חיי"ר זה מקצוע, ויש להקפיד עליו ולבצעו במיטב". בתרגילים פלוגתיים היו החניכים החדשים "משתגעים" כשפתאום ראו את המג"ד זוחל יחד אתם, מסתער ויורה. פעם החליט לעמוד מקרוב על עירנותם של החיילים. לשם כך צעד עם כולם בשטח, רגם אותם באבנים באימונים, הסתער על חיילים מאחור ונאבק אתם כדי לבחון את תגובתם. החיילים אינם רגילים לתופעה כזאת, שבעת אימונים פתאום מתייצב לידם המג"ד ופועל כמותם. דובי היה חייל מעולה ומפקד גדול, וכאדם - ממש הצטיין במלחמת יום-הכיפורים שירת כמג"ד בחטיבת "גולני" ברמת-הגולן. ביום י"ב בתשרי תשל"ד (8.10.1973), יצא דובי בראש גדוד "אריות הגולן", לקרב הראשון והמר על החרמון. בדרך לפסגה, בנסיון לחלץ את אנשי מוצב החרמון הנצורים, נפגע דובי ונפל. הוא הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין בחיפה. השאיר אחריו אישה, אב, אם ושתי אחיות.

במכתב תנחומים למשפחה כתב שר הביטחון דאז משה דיין. "דב היה בעל ידע מקצועי, מסור, אחראי. הוא גדל ב"גולני", עבר בה את כל שלבי הפיקוד והוגדר כקצין מצטיין"; כתב עליו מפקדו: "נדירים הם המפקדים המגלמים בתוכם את שתי התכונות: ספרא וסייפא. דובי היה אחד מאלה. הוא התעניין מאוד בכל הנושאים הקשורים בחינוך החייל, ויזם דרכים שונות לקידומו של החינוך. גם כלוחם זכה להערכה רבה מצד מפקדיו, ביצע את כל המשימות שהוטלו עליו בשלווה, בביטחון ובאומץ לב. אין ספק שצה"ל איבד אחד ממפקדיו העשויים ללא-חת, לוחם ומנהיג, באותה מידה - אדם אציל נפש".

לזכרו הוציאה המשפחה לאור חברת, ובה דברי חברים על דמותו וקטעים ממכתביו, משיריו ומהגיגיו.

מלחמת יום כיפור

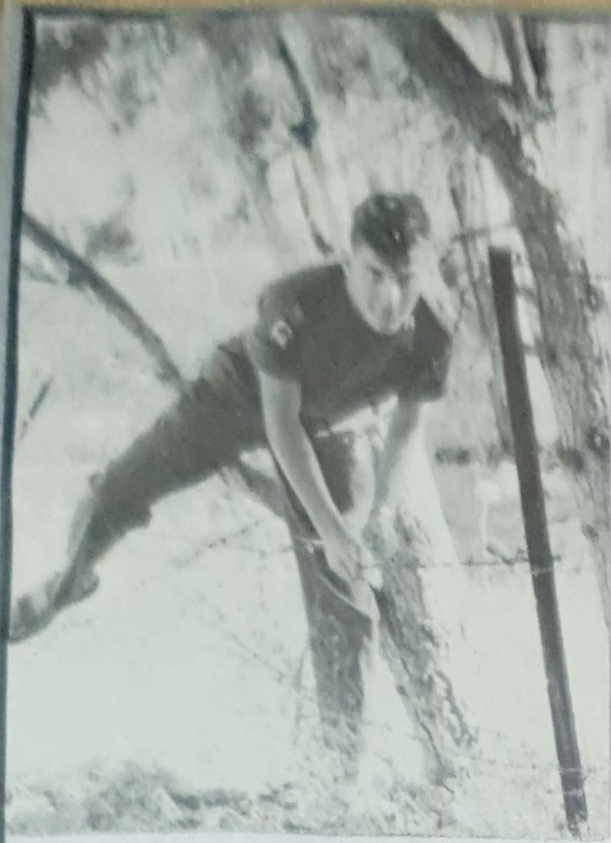
חטיבת גולני ערב מלחמת יום הכיפורים (אוקטובר 1973)

בחודשי החורף ובחודשי הקיץ של שנת 1973 המשיכו חיילי חטיבת גולני בשגרת אימונים ובפעילות מבצעית. באפריל 1973 קיבל המודיעין הישראלי התרעות רבות על היערכות הצבא המצרי למלחמה, שנועדה לפרוץ באמצע מאי 1973. גם הפעם העריכו ראש אמ"ן ועוזריו כי ה"סבירות למלחמה נמוכה". לעומתם העריך ראש המוסד, כי קיים חשש סביר למלחמה. שר הבטחון והרמטכ"ל לא קיבלו את הערכת אמ"ן, והורו להתכונן למלחמה במסגרת "כוננות כחול-לבן". חיילי המערך הסדיר של צה"ל ובכללם לוחמי גולני נכנסו לכוננות והחלו בפעולות שונות לחיזוק כושר הלחימה וההגנה. בחודש אוגוסט 1973 בוטלה "כוננות כחול-לבן", הוחלט לקצר את משך השירות בצה"ל ובוצעו חילופים במטכ"ל ובפיקוד הבכיר. חטיבת גולני החלה בהכנות נמרצות לקראת כנס גדול בפארק הירקון בת"א, בו אמורים היו להשתתף כל יוצאי חטיבת גולני ב-25 שנות קיומה (1948-1973) כחטיבה סדירה ולוחמת. הכנס נקבע לחול המועד סוכות תשל"ד (10.10.73), והסמח"ט סא"ל רובקה אליעז ניצח בחודשים אוגוסט-ספטמבר 1973 על ההכנות לכנס.

אזור נפילתו

הקרבות על החרמון 6 עד 8 באוקטובר 1973

...איננו מספקים בו לפנימיה זכות קיום, והיא עשויה להצדיק כל החקקות שמשקיעים בה, אך - וזאת - לא במעבה כיום ולא כפי שהיא בהווה, דברים וגורמים טוענים כי "יש להשקיע השכלה על חשבון צה"ל" - בחחלטו אך אם להשקיע, על יש לעשות זאת בתיקוד השישבים ובניסוס הפנימיה הצבאית.

האמנם יש עתיד ותקורה לפנימיה בהיותה "כבולת" לבי"ס אזרחי (ולו גם ביה"ס הריאלי)? האט לא מוטב שיהא זה מוסד עצמאי בו תקבע המפקדה - ההנהלה תוכנית אימונים ולימודים מעורבת ומגורנת ?

מדוע צריך להיות הניתוק בין "שני העולמות", והחלוקה הברורה בין "צבאיות" ל"אזרחיות", אליה נקלע חניך בפנימיה ? אילו היה המוסד - כולו - צבאי, ניתן היה לשחררו מכפיפותו וממיגבלותיו (בעיקר - בסדר-יום ובתוכנית האימונים) של בי"ס תיכון-אזרחי...

נוסף לבעיית חוסר התאום והניגוד שיש בפנימיה הצבאית, קיימים - לדעתי - מקרים לא מעטים של חוסר הגיון בפקודות ובביצוע. הכל "נובע" - כנראה - משני גורמים:

גורם א: כפילות בתפקידי פיקוד. עם מעט רצון טוב, עם מעט הדרכת-יתר ועזרה נוספת, ניתן היה "להפוך" תפקיד "ראש מחלקה" לתפקידו של "סמל מחלקה". ואמנם, משביל מה יש צורך בפנימיה (כרוגתי בעיקר לשנה האחרונה) בסמל מחלקה ? וכי מהו התפקיד הנכבד אותו הוא מבצע ? אם מטרת הפנימיה היא חינוך מפקדים, עליה לתת לחניכיה יותר הזדמנויות להתנסות בפיקוד, לא רק כמ"כ בשטח ובתנאי קרב, אלא גם בארגון, בחינוך ובהדרכה, כסמלי מחלקות וכמפקדים זוטרים. תאמרו וודאי: "היו ראשי מחלקות, אך הם הפכו לשוטרים ולאנשי טרור, הם לא היו מספיק טובים, ולא דמויות מחנכות לכשעצמם, והלכו עוד לחנך את חניכי המחלקה הצעירה..." נכון. כך היה. אך מה זה אומר ? - לדעתי רק זאת שמהו פגום היה בחינוך שהם קיבלו. משהו לא היה - כנראה - בסדר, בדוגמא שהם קיבלו.

תשובה כנ"ל אני מוכן לקבל לגבי העבר, אך אם תאמרו זאת לגבי ההווה, הרי יש בכך כפירה מוחלטת בכל הנעשה והמתרחש בפנימיה. אם אמנם אין אנו די טובים להוות דוגמא, אם אמנם איננו די מוכשרים להיות מפקדים, על הפנימיה החובה לחנך אותנו להיות כאלה, לתת לנו את ההכשרה המתאימה לפיקוד, כי הרי זאת היא מטרתה...

גורם ב: אי-התאמה של מש"קים. אין בכונתי לפגוע במש"קים הנמצאים כיום בפנימיה. אני גאמין שכל אחד מהם הוא הטוב ביותר בדרגתו ובהכשרתו, אלא שבאופן טבעי ובהיותם בשרות זובה בלבד, אין הם מבינים - ואף אינם יכולים להבין - את הווי הפנימיה, אופייה, החומר האנושי שבה וכדו. אותם הכשירו לפקד ולהדריך ויילים בשרות חובה, ואינה דומה הדרכתם של לה להדרכת חניכים בפנימיה, ובוודאי שלא חינוכם.

אולי בביטול תפקידי המש"קים בפנימיה, כאשר יינתני לעיל (פרטלתפקידים מיוחדים כגון מד"ס), ש משום פתרון.

כיצד רואה אני את הפנימיה הצבאית בעתיד ? דינה - במצבנו הבטחוני - זקוקה למוסד צבאי שלה. צבא כשלנו צריך מוסד משלו, שבוגריו

יכורנו לצבא-הקבע, ובו ישקיע את מאמציו להקניית השכלה למעוטי-יכולת על חשבוננו. מוסד כזה - כאמור - צריך שיהיה משוחרר מכפיפות לבי"ס אזרחי, בו יוכלו ללמוד נערים מוכשרים גם מעוטי-יכולת. מוסד כזה בתנאי פנימיה בעלת אופי צבאי, ללא תשלום, "יוציא" אחוז גבוה לשרות בצבא הקבע, כי זאת תהיה הכוונתו. "פנימיה צבאית" כזאת תהיה בת ארבע שנים - ארבע שנות לימוד לפי תוכנית בי"ס תיכון, מיוחדת במידת-מה, ומורחבת בנושאי צבאיות: החל בטירונות וכלה בקורס קצינים. אולי ראוי נאפשר לשלב מוסד אשר אני מציע, עם יחידה צבאית סדירה, כדי להרגיל את החניכים להווי ולחומר האנושי, לתרגלם בתנאים מציאותיים בהדרכה ובפיקוד, תוך כדי התקדמות בתוך הפנימיה. הבוגרים יכנסו לצה"ל כקצינים, והצבא יאפשר להם להמשיך בלימודיהם על חשבוננו, במסגרת שרותם בקבע. בצורה זו אני רואה דמות ה"נוסט-פנינט" שלנו. הכוונה היא שנערים, החל בגיל בי"ס תיכון, יוכשרו לחיי צבא, לבעיות פיקוד והדרכה, לתודעה צבאית ולאומית. כאן יוכלו לחנך אותם להיות מפקדים, ולא להקנות להם טכניקת הפיקוד בלבד. גרעין בוגרים כזה יוכל להוות בסיס לקציני-קבע מובחרים בעלי הכשרה יסודית ליעודם, שבעתיד יהווה קדר (גרעין ומסגרת) הקצונה הבכירה בצה"ל.

דב דרוך
(על סף הסיום בפנימיה)

... קצת, שמתי בגזלו, ואצלו מרישים זאת טוב ...
 עשנים ומחכים על החור, נראה ז אולי נעשה משתו ...

12.12.61

... יצית בירדן ... הצבא השתלט על המדינה ... מהיר
 מות דמים במשולש ... עוצר בירושלים העתיקה ...
 ונחיל שלנו, נוקחי את העסק נרצינות, ומעמיד על
 הרגליים גם אנשים, טובים ושלווים" כמונו ...
 לא ברור עוד אם יעשו ומתי יעשו, אבל מוכנים, ובי
 סלוא הפוך.
 בינתיים אנו עובדים קשה: טוענים, בודקים, סופרים,
 סכינים, אודים, ועשנים כל אשר קשור בתנועת צבא ובתזו
 זת היילים.

21.4.63

לאבא היקר — שלומות!
 סוף סוף נמרנו ללכת... פשוט אין יותר לאן, הלא
 המדינה קטנה כל כך... וכך תוך תשעה ימי הליכה, עברנו
 אותה מדרום ועד צפון, מבאר שבע ועד ראש פנה... והופ!
 נמרנו.

מן הדרום השוטם כמעט, גבעות צחיחות וסלעים חשוי
 פים. ארץ סופות החול והקור היבש, עברנו למרכז המוכר
 שלנו: ארץ פרדסים וחולות של חוף הים, ארץ נושבת
 והחיים בה תוססים ומתנהלים בקצב מהיר, וכך בין גשם
 לגשם, ובין יום אביב ושמיים כחולים-כחולים בו, עברנו
 הלאה צפונה. טוב לארץ הרים, אך הפעם הרים חומים —
 ירוקים, פרחוניים מאוד, חיים מאוד, וביניהם בקעות אין
 סוף שלנו היוו מטריד בוצי, אבל למעשה היו פסיפס שדות
 על כל גווי הירוק האפשרי, מקור מחייה ליהודים ולערבים
 כאחד.

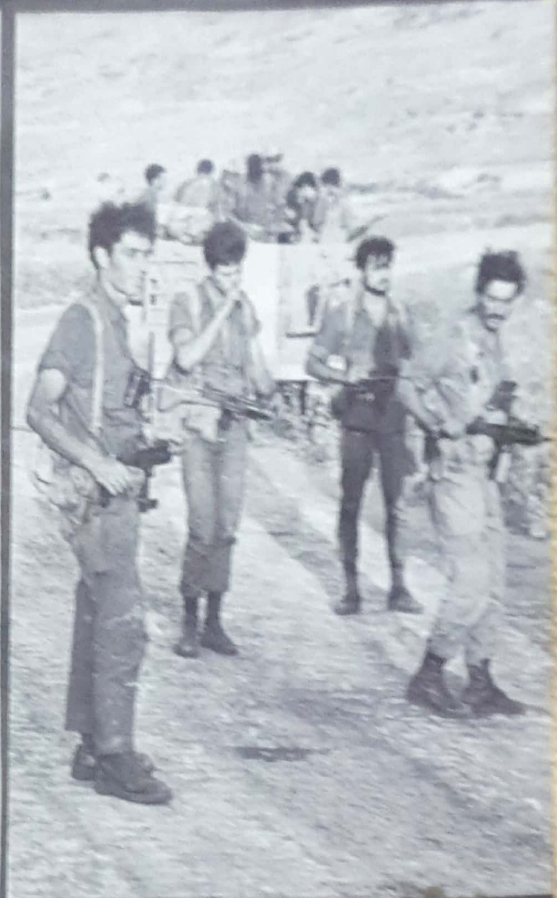
והנה כדבר בלתי יאומן — היום האחרון... הלילה
 האחרון... והסביבה מוכרת, מוכרת, רק שחודשיים לא
 היינו בה. נחלי האכזב שהכרנו, מלאים מים, ממש בלתי
 יאומן. והגבעות היבשות של הקיץ עטורות צמחיה, ו-
 מרבדים אדומים-צהובים-ירוקים-סגולים, ועוד ועוד...
 כמעט כל צבעי הקשת. עוד ק"מ, עוד ק"מ... והנה השער
 המיוחל, המיבינים המוכרים הנראים לך כבית הרחוק, לו
 ציפינו. ולסיום — כמובן — מיסדר חגיגי בשעת לילה
 מאוחרת לאור לפידים, כשמעלינו כתובות ברכה, ממש
 קבלת פנים חמימה, והדגל העולה לראש התורן יחד עם
 הגאווה המרקיעה שחקים. בצענו את הבלתי יאומן! ...
 לא קבוצה קטנה, אלא גדוד שלם, על כל אנשיו ועל כל
 ציודו. ופתאום — נדמה לנו — היה המסע כ,קפיצת
 הדרך", אך אין זאת אלא במבט לאחור. — "אנו חותמים
 ברגלינו את גבולותינו..."

ועכשיו — שבוע חופשה, ולאחר מכן למשימות ול-
 תפקידים הבאים. לא אנחנו האנשים שנגוח על זרי דפי-
 נה... "עוד הדרך רב עוד רבה המלחמה..."

5.2.65

בנן אוהבך — דבי

המכתב נכתב לאבא ששהה בימים ההם בארה"ב.
 ה"מסע" המתואר הוא ה"מסע" של גדוד 13 בחטי 70.
 מבאר שבע ועד מחנה "פילון". דבי שרת אז כ"מ"מ
 בגדוד 13.

מתק בדרך, בין קרב ירדן לקרב נמת-הגולן (סוריה).

בדרך חזרה. בעפולה. תוך כדי נסיעה — חזרה... הכל בסדר וירדן — שלנו. עכשיו — צפונה למעלה...

דבי בלי תאריך...

להורים — שלומות מרחוק — והפעם באמת מרחוק!

„בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים...“ ובאמת כחולמים היינו. מי היה מאמין לפני שבועז ישראל הגדולה, המשוחררת, המשתרעת מהסואץ ועד כ־50 ק"מ מדמשק על הרמה הסורית, מן הירדן ועד הים התיכון...

דור הסטורי ומעמד הסטורי... ולומר את האמת, אני מתרגש לא מעט... ועדיין קשה להאמין. ועתה מהלך הדברים כהילכתו מ"א" — ועד „ת“ (לא הכול אפשר לכתוב, ולכן...).

המלחמה — כידוע — פרצה ביום ב' בבוקר. ואנו, דרוכים ונכונים, ועדיין „רעבים“ לפעולה, וחששנו שנפסיד את הרכבת... אבל דאגו לנו.

וכך עברתי את הגבול לכוון ירדן, חלפנו על פני ג'נין, והגענו עד לשכם, שם למעשה נסתיימו הקרבות עם ירדן, וכובד המשקל העבר צפונה.

ושוב פרצנו, לחמנו, „חטפנו“ והשבנו אש, שפכנו דם ואיבדנו בחורים יקרים, ועלינו על „הרמה הסורית“.

דחקנו את האויב הרחק הרחק מגבולנו. סוף סוף הוקל לישובי הגבול, לא עוד יופגזו... והנה, אני יושב עתה הרחק הרחק, במשרדו של קצין סורי, באחד המחנות באזור קוניטרה, ושוב הגבול לפנינו...

אלא, שעתה גם הסביבה היא בלתי-מוכרת, זרה ועוינת, אולם לפחות התנאים הטופוגרפיים השתנו.

יש, והאמינו לי שיש, עוד הרבה מה לספר... אפשר לשבת שעות על שעות, ולתאר ולגולל סיפורי גבורה ואש, ודמעות ויזע ומאמץ וחיך, ונצחון וצער... עולם ומלואו.

אפשר לספר על התקדמות מהירה לירדן, על שבויים ראשונים, על טנקים שרופים בצידי הדרך... על מחנות

עזובים מיושביהם ומציוד, ציוד, ציוד... שלל שנעזב ומיד „מסופח“ לכוחותינו.

אפשר לספר על התקפות של אויר ושריון, וחיל רגלים וארטילריה, משולבים יפה ואחוזים זה בזה, ומסייעים זה לזה.

אפשר לספר על שמחת צבא מנצח, ועל אימה ויאוש וחרדה של צבא מובס — דבר נורא!

אפשר לספר על שמחת החיים בתום הקרב, ועל מחיר הדם ששולם, ועל נשמות גיבורים שהביאו לנו — על מגש הכסף — את הנצחון, על מלחמות נבזיות של צלפים

ושבויים והרס והרג... ועל חוסר אונים תחת הנחתת אש ארטילריה, ועל פצועים שלא זועקים ודמם ניגר כמים, על אש ואדם שחברו יחדיו בכדי לאבד, להשמיד ולהרוג... על הצדדים היפים של המערכה ועל הפחות יפים... ועד שנתראה —

הכול אצלי בבריאות בסדר, ובינתיים הריני מושל בכיפה אי-שם באיזור קוניטרה אשר על הרמה הסורית (קרי: הרי הגולן).

„ועוד הדרך רב, עוד רבה המלחמה...“ 12.6.67

ממה עם סרן גולני

הסביר להם מה בעצם עושה קצין מיבצעים. ומה עושה חטיבת חי"ר קרבית בשנה שלמה. דובי מבטיח גם "הצגה" אמיתית. כלומר, השתתפות ממשית באימוני החורף של החטיבה.

במשך השעות הבאות סיירו באזורי האימונים השונים. דובי הסביר מה מתרחש בשטח. מי מתאמן, ואיך משתלב התירגול במסגרת תוכנית אימוני החורף של החטיבה.

במשך שלוש שעות בלילה היינו עדים לפשיטת-לילה על סוללות ארטילריה, לכיבוש בניין "משטרה", בחדירה ליעד מבוצר, לפריצת גדרות ומחסומים, ואפילו פיצוץ אמיתי של גשר קטן.

גם במשך יום המחרת לא מרפה דובי מקצב העבודה המבהיל שלו. כשהוא מתיישב סוף סוף ליד שולחן באוהל סמוך, כדי לספר את סיפורו, הוא אינו מצליח לומר חמישה משפטים רצופים, מבלי שייקטעו דבריו על ידי מישהו הנכנס לאוהל, מבקש סליחה ומבקש הנחיות בנוגע לאלן ואחד דברים, שרק אלוהים יודע כיצד דובי מצליח להתמצא ולזכור את כולם.

"בשנת 1959 סיימתי את ביה"ס היסודי, והחלטת לחפש משהו יותר מעניין מאשר תיכון רגיל. באותן שנים היתה הפנימיה בנויה במסגרת של שלוש שנים בלבד. עו כן למדתי שנה ראשונה בבית ספר תיכון בחדרה, ורג בסוף החמישית (כיתה ט') עברתי לפנימיה בחיפה. היו לי מזל יוצא מן הכלל, והיה זה מחזור יוצא מן הכלל"

שני חניכי הפנימיה הצבאית עוקבים אחר עשרים וארבע שעותיו הדחוסות והמלאות ב"גולני" של סרן דובי, בוגר הפנימיה.

שניהם היו ישובים בצהרי יום ב' האחרון באוהל אפור, רחב ידיים, שנפתחו מוצב שלט מסויד: "ק" מיבצעים".

"אין לכם מה לדאוג" מרגיעים אותם מדי רבע שעה, "דובי יגיע עוד מעט, זה תמיד כך כשהוא יוצא לשטח, קשה להחזיר אותו משם אל העבודה ה"ניירתית" ש"כמשד, אבל בסופו של דבר הוא חוזר, אין לו ברירה!" מצייתים ומחכים. עם פרפוריה האחרונים של השעה ארבע אחר הצהריים, מוסטת בתקיפות יריעת הברזנט הארוכה. רוח רוויית אבק מצליחה להתנגב פנימה, ויחד איתה נכנס סרן צעיר, נמוך קומה וחייכן. נא להכיר: סרן דבי, קצין המיבצעים של חטיבת "גולני". בוגר הפנימיה הצבאית. סימפטי.

"אתם מהפנימיה בחיפה? אהה! אבל אין כל סיכוי להצליח לפטפט כאן בתוך האוהל. בואו, נמצא לנו איזה מקום שקט יותר בחוץ".

וכבר הוא מצידה השני של היריעה ואנחנו אחריו. בדרך בת 15-20 המטרים הוא מספיק לסדר ששה עניינים שונים הקשורים לעבודתה הסדירה של החטיבה.

דובי שמח לפגוש את איתן ושוקי, שהם חניכי השנה האחרונה בפנימיה הצבאית בחיפה, שהוא, הקמב"ץ ב"גולני" למד בה וסיים את מחזור ח'. הגענו לפינה שקטה, אישם מאחורי שיפוליו של אוהל סמוך.

"כן! לרשותכם בחורים!"
— ספר על הצבא שלך.

"טוב. התגייסתי באוגוסט 62. הייתי מ"כ בצנחנים. אחר כך הגיע קורס קצינים, ולאחריו הייתי מפקד מחלקה ב"גולני". יותר מאוחר "הפכתי" לסגן מפקד פלוגה, ובתוך שזזה עברתי גם את המלחמה (ששת-הימים) בקרבות הטיהור של שכם וברמה, באיזור גונן. לפני שנה עברתי קורס מפקדי פלוגות, ולאחריה אני קצין המיבצעים של החטיבה".

מתחיל להחשיך. קר. הולכים לאכול...

... סיימנו, התכרבלנו ויצאנו שוב אל החושך והקור. דובי מודיע לנו שהוא מתעתד להראות לשניים, "כמה שאפשר יותר", פורש בפניהם מפות ותרשימים ומנסה ל-

דובי מסביר בסבלנות מה ההבדל בין החיים הצבאיים בפנימיה ואלו האמיתיים המתחילים עם הגיוס לצה"ל, ותוך כדי הסבר הוא מתעניין מה בעצם תכנית ההכשרה הצבאית של הפנימיה בארבע השנים...

בשעות אחר-הצהריים של יום המחרת, כאשר אנחנו עוזבים את החטיבה, מרגישים את עצמם שוקי ואיתן „בעניינים“. בסופו של דבר הם רצו עם דובי, בעקבות חיילי „גולני“, בעשרה סוגי תירגולים שונים במשך היממה ה- אחרונה.

יואב טוקר — „במחנה“

(כ"ד בטבת תשכ"ט — 14 בינואר 1969)

שוקי (יהושע) ויאטר ז"ל, נפל בגיבורים בקרב על החרמון כמ"פ בגדוד 51 - „גולני“... במלחמת יום הכיפורים.

(מסתבר שאין אלו מלים בעלמא: מבין מסיימי המחזור של דובי ניתן למנות כיום: סמג"ד בצנחנים, קצין מודיעין בצנחנים, מפקד פלוגה בצנחנים, ארבעה טייסים, מדריך בביה"ס לקצינים, מדריך בקורס לקציני שריון, מ"פ פטור נים בשריון, ואיש מודיעין נוסף).

הקשר בין עשרים ושמונה מסיימי מחזור ח' של דובי קיים אבל מוצנע.

„הקשר העיקרי הוא — כמובן — באירועים משמחים, בעיקר חתונות. בין מסיימי המחזור מועבר מגן, הנשמר על ידי הבוגר הנשוי הטרי ביותר, עד שיועבר לבוגר הבא הנכנס לחופה“.

איתן ושוקי שואלים עוד ועוד. נראה שהם מעוניינים לשמוע עד כמה שאפשר יותר על מה שמחה להם בצבא.

לפלוזה צ'

מפקדים צעירים,
זה עתה שיימתם את קורס המכי"ם. הקורס הראשון
בדרככם בצבא, אשר הפך אתכם מלוחמים למפקדים. דעו
כי „מפקד“ — משמע חובות, הרבה חובות. ואך מעט
זכויות יתר.

אצלנו למדתם את היסודות, הטכניקות הקרביות והי
בסיס למיקוד ולמנהיגות.

מעתה תצטרכו לבנות את אישיותכם כמפקדים — כל
אחד בזכות עצמו.

רכשתם ידע באימונים ונסיון בפעילות מיבצעית לאורך
הקורס, אך אין בכך אלא צעד ראשון בדרך ארוכה ורבת
אחריות.

בידיכם תופקד, במידה רבה, דמותו ורמתו של הלוחם
בחטיבת „נולני“, ובידיכם יופקד הרכוש היקר ביותר שעם
ישראל יכול להעמיד — האדם. אתגר נכבד, אין ספק, אך
יש לי אמון מלא כי תוכלו לעמוד בו בכבוד. עלו והצליחו.

דב/מפקד היחידה — אוגוסט 72

למסיימי קורס מכי"ם

בוגרים,

באתם אלינו לעבור סדרת אימונים בת 11 שבועות אשר
כא התיימרה להפוך אתכם ללוחמי חי"ר או למפקדיו, וכל
כוונתה להקנות לכם יסודות וטכניקות קרביות בסיסיות
אשר תהוונה תשתית לקראת המשך דרככם בצבא.

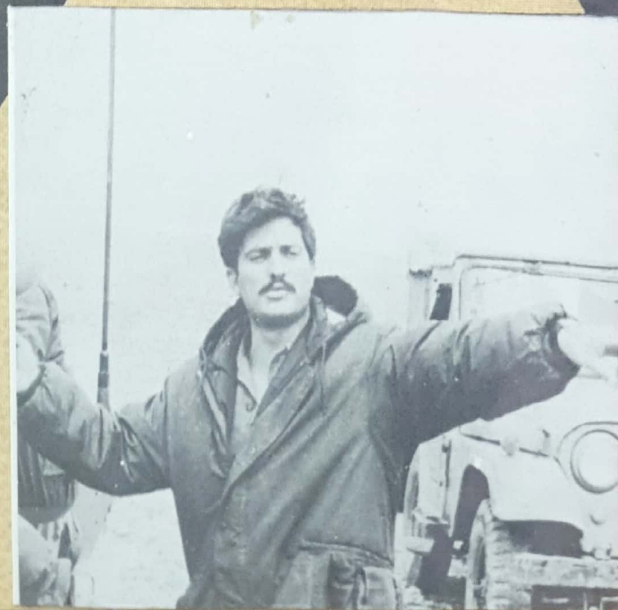
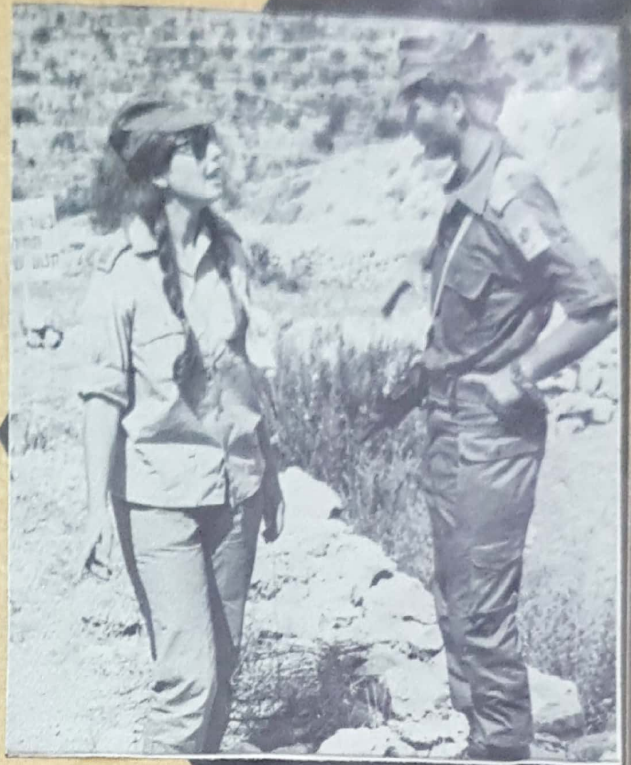
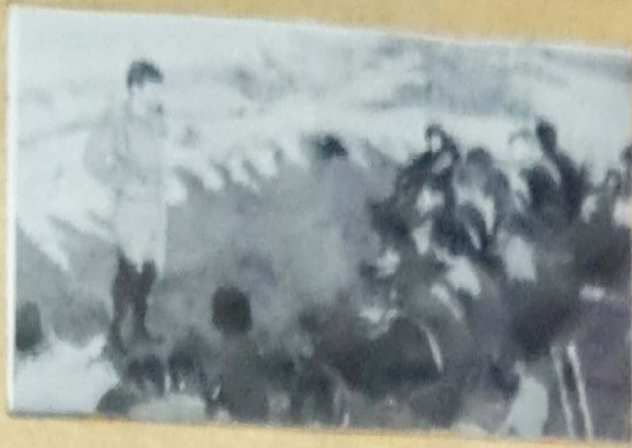
יחד אתנו בצעתם תעסוקה מיבצעית, פעילות ואימונים
מגוונים, ולו יהי שכרנו בכך שתבינו, אתם אנשי החילות
המסייעים, מהם מרכיבי הלחימה והבעיות העיקריות
שלנו כלוחמי חיל-רגלים.

בצאתכם מאתנו להמשך המסלול הצבאי תלווינה
אתכם ברכותינו להצלחה.

המג"ד — נובמבר 72

ד"ב (דובי) דרור ז"ל

... נתאמתה בדובי הפּרָתו של החכם באדם: "גם ממעלליו יתנַבֵּר נַעַר... (משלי כ"א/11).

קָהַל כגיל הרך נתבלטו בדובי ארבע תכונות יסוד, אשר הומחשו לאורך הדרך בשנות חייו הקצרים:

1. כוֹחַ סֶבֶל 2. רַעוּת וידידות 3. יוזמה ועקשנות 4. כושר מנהיגות
דובי נולד בכ"ג באלול תשי"ד (10.9.44) בחדרה, בה בוקר בנה"י ובה למד בבית-החינוך ע"ש "ארלוזורוב".

עוד בכיתה ז' החל הילד-הנער "לרקום" תוכניותיו, להצטרף לפנימיה הצבאית ע"י ביה"ס הריאלי. כרגיל, היתה תמיד החלטתו "נחושה", וכן גם הפעם. בראשית שנה"ל תש"ך, בטרם מלאו לו חמש-עשרה שנה, הוא חניך פנימיה זו ותלמיד בכיתה י"ב בביה"ס הריאלי העברי בחיפה.

הילדות מוֹרָה על האדם כְּשֶׁם שהשחר מעיד על היום, ונתקיימה אמת זו בדובי. מיום סיימו חוק לימודיו הקדיש כל חייו לצה"ל, כשראשיתה של הדרך ב"צנחנים" והמשכה ב"גולני", בהסבירו בעקביות: "הצבא יעוד הוא לי כי בלעדיו לא תהיה לנו מדינה".
דובי בחר בהשתייכות למשפחת הלוחמים בגיל צעיר, פְּמָדָע ובהכרה פְּגָעֵד, ובידיעה ברורה מהו מחירה האפשרי של בחירה זו.

קורסים והשתלמויות (כולל פו"מ), פעולות תגמול וקרבות, הדרכה ופיקוד – זו היתה הדרך של דובי כרב"ט, כקצין זוטרו וכסגן-אלוף, מג"ד 17 – "אריה הגולן", ועד היום האחרון בנופלו בגיבורים בקרב על החרמון במלחמת יום-ההיפורים בי"ב בתשרי תשל"ד (8.10.73) והוא בן 29.

עזה היתה שאיפתו של דובי ללימודים אקדמיים, וזכה רק מעט "לטעום" מהם באוניברסיטת ת"א (בשנת שהותו בפו"מ – תשל"ב/1972), כי חובות האום וצה"ל – בהם היה "אפוף" – לא איפשרו לו את ההמשך.

בין העבודות המקיפות שהותיר בכתב (זכו בשעתו באוניברסיטה להערכה גבוהה) ראויות לציון מיוחד:

א) ברית המועצות במלחמת סיני ומשבר סואץ (1956–1957).
ב) איחוד סוריה-מצרים – הרקע להקמתו ולהתפוררותו (1 בפברואר 1958 – 28 בספטמבר 1961).

התוכן שְׁוֹצֵץ דובי לתוך חייו הקצרים היווה עבורו עיקר החיים. הוא חי חיים קצרים, מלאים ואינטנסיביים: למד ולחם, חניך לוחמים והתלבט בעיות-סוד של חינוך, וְעָם זאת היה רגיש וְעָר לַצַּמַח ולנוף, לסלע וליצירה, לבריאה ולאדם, כשֶׁמַּעַל לכול היה כולו אהבה לעם היהודי ולמולדת.

לרצינות העבודה. אכן, תופעה זו לא מצאה
חזבניו כולם, אך כל אלה שהכירוהו, וכל
אלה שראו וידעו שכל אשר דובי דורש מאחרים
הוא קודם כל דורש מעצמו, למדו להעריך
אותו ולכבדו ...

... מעט דברים על תקופה מאוחרת יותר:
בתחילת שנות ה-70, צריך הייתי לבחור
קציץ-אג"מ, ובאילו ההיסטוריה חזרה על
עצמה לאחר 7 שנים, ובחיתי בדובי לתפקיד
זה. לאחר תקופה קצרה התפתחו בינינו
יחסי עבודה בלתי רגילים, ואז הכרתי בדובי
תכונות נוספות: באחת הפעמים צריכים היינו
לבצע פעולה קשה מעבר לגבול. תכננו יחד
כל ההכנות והגיע ערב הביצוע. אנחנו
עומדים על אחת הגבעות, כגורלה של חברת
הפיקוד הקדמית, מאזינים במכשיר הקשר,
נותנים עצות ופקודות, אבל הביצוע עצמו
נעשה בידי אחרים. היה אי-שקט בדובי עוד
בטרם הגענו למקום החפ"ק, הרגשתי והבנתי
שהוא רוצה משהו. לבסוף פנה אלי, ביקש
לעזוב את החפ"ק ולהצטרף לכוח הפושט.
חכתי בדבר, כי הרי אין רגעים שבהם
זקוק המח"ט לקציץ האג"מ יותר מאשר
בסיטואציה זו, ונוכחותו בכוח המבצע אינה
חיונית ביותר. עמדנו איש מול רעהו,
הסתכלתי בעיניו של דובי והתכוונתי לומר
"לא", אולם אינני יודע - לא יכולתי לומר
"לא", ואמרתי "כן". דובי רץ כילד קטן,
קפץ לג'יפ, ותוך שניות כבר היה חגור
בחגור ונעלם. פגשתי בו כשהאנשים חזרו
מהפעולה כולו מלא סיפוק. הוא היה נוכח
במקום שחשב כי עליו להיות שם ...

אחת התכונות שהערכתי מאוד בדובי, נבלטה
זו בו במיוחד כקציץ מטה: היכולת שבו לחשוב
לתכנן מראש ולהכין הדברים. לא פעם קרה,
כשקראתיו לתדריך, והתחלתי להסביר מה
מתכוונים לעשות, מה צריך להכין לזאת,
ראיתי שהוא מחייך. מה קורה בדובי?
"...כן, זה כבר מוכן, זה כבר נעשה, יש
עוד להשלים פה נשם, והכל יהיה מוכן..."

לעתים רחוקות אתה פוגש מפקד צעיר אשר
מצוי בו המיזוג של הפיקוד, המנהיגות
והעבודה הדייקנית עד מאוד, אשר כה דרושים
לקציץ-מטה ולקציץ בכיר. כל זה היה בו
בדובי ...

בדרכי לכאן הרהרתי בדברים. כאשר
נפטר אדם שעיסוקו היה - אמנות יצירתית
או מלאכה יוצרת, הרי לאחר מותו נשארו
יצירותיו המזכירות אותו. רבים מאתנו
אנשי צבא - בסדיר ובמילואים - נפלו
בקרבות, והרהרתי מה בעצם השאיר אחריו
דובי המפקד הצעיר?
אני יושב פה ומסתכל סביבי, נלעתים אני
יושב בביתי ושומע את הסיפורים של בני
ה-18-19 בחטיבת "גולני", נאכן - גם
דובי השאיר אחריו יצירה, יצירה של בניין
- כוח, יצירה של בניית-ערכים. אולי לא
ניתן לממשם, אבל יצירה זו של דובי
חשובה יותר מכל יצירה אחרת שניתן להציגה
לראווה.

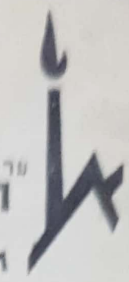
מערכת השיחות הראשונה שלי עם דובי
סובבה סביב השרות ב"גולני", דובי הגיע
לגדוד כסגן-משנה צעיר, יוצא הצנחנים, ולא
עוד - אלא יוצא "סידרת הצנחנים". כפי
שזכורים לי דבריו של דובי בזמנים ההם, הוא
תכנן ו"בנה" שרתו הצבאי ביחידת הכומות
האדומות, והוא הלם על כך הרבה לפני גיוסו
לצבא. הוא יצא מחטיבת הצנחנים לקורס-
קצינים במטרה לחזור אליה, והנה הוא מוצא
עצמו ב"גולני". כנראה שההלם שלו היה גדול.
הזכור את "גולני" באותם ימים, ומה חשבו
רבים באותם ימים על "גולני", יביץ ש"מעבר"
כזה עלול היה להביא את דובי למשבר. לא קל
היה להסביר לדובי שדווקא לו ולשכמותו יש
הרבה מה לעשות ב"גולני". על נושא זה היו
שיחות ארוכות בינינו, בזמנים הראשונים
לאחר בואו לגדוד, כי קשה היה לו להשלים
עם עובדה זו. על אף זאת נתפס זיק כל-שהוא
במוחו ובליבו של דובי לאחר שיחות מספר.
הרעיון כי הוא אשר זכה לחינוך מצוייך, הוא
אשר זכה לבית שבו גדל וחונך על ערכים, יכול
למצוא לו יעד נוסף - פרט למקצוע הצבאי הצר -
דווקא ב"גולני" אשר בו חומר אנשי מיוחד,
ולתרומ רבות בתחום החינוכי, השפיע עליו.

כעבור ימים מעטים נתגבשה החלטה להקים
את המחלקה המיוחדת בגדוד. מה בעצם רצינו
ממחלקה מיוחדת זו? כמובן, רצינו בקבוצת
חיילים מצטיינים - מתנדבים אשר עליהם נוכל
להטיל כל המשימות הקשות והמסוכנות ביותר,
אבל היתה מטרה נוספת: רצינו שתהיה בגדוד
יחידה קטנה אשר הישגיה יהיו מעל ומעבר
ההישגים של כל היחידות האחרות, שחיליה
יהיו חיילים טובים יותר מכולם, ויחידה
קטנה זו תמשוך אחריה את כל חיילי הגדוד
בזכות רמתה. ליחידה מיוחדת זו צריך היה
לבחור מפקד מיוחד. לאחר מיון קצר נפלה
הבחירה שלי על דובי, ותוך תקופה קצרה של
פעילות לא זו בלבד שלא התחרטתי אלא שוכנעתי
בטיב הבחירה. דובי היה מסוג המפקדים אשר
מעולם לא צריך היה "לדחוף" אותם לעשייה,
אלא לעתים צריך היה לבלום אותו, והלוואי
היו כולם כמוהו.

כמפקד המחלקה המיוחדת נהנה דובי מינוזמה
עצמית ומעצמות רבה, והוא ניצל זאת עד תום.
כשעמדת מולו באותם ימים, והיכרת פעילותו,
הבחנת בניגוד שבו: קטן-קומה, פנים ילדותיות,
כולו נראה כילד, ושאלת עצמך - "מה בעצם לילד
צעיר זה ולמזדים"? אולם כשראית אותו בעבודה,
וכששוחחת אתו, ראית להפתעתך שנער זה מבוגר
מגילו, מסור ורציני. מידת הרצינות שבו -
כבר באותם ימים - הבליטה אותו בסביבתו.
בכל נושא שקל בכובד-ראש והגיע להחלטה, אשר
כהרגלו היתה זו החלטה לטווח ארוך. דובי נהג
לקבוע לעצמו יעדים, ולאחר מכן השקיע כל
שהיה בו כדי להגיע למטרה ...

דובי החליט, כנראה, להיות איש-צבא בטרם
היכרתי, לכך כל צעד וכל עשייה צריכים הינו
לקרבו למטרה, כדי להיות איש-צבא מעולה.
כתוצאה מגישתו, מדרך עשייתו והחלטותיו של
דובי, לא תמיד הבינה אותו החברה שבה הוא
חי. טבעית התופעה שנערים בגיל 19-20
משתובבים לפעמים ומנסים גם לפרוק עול,
להרגיש יותר קל ויותר נוח; ברגעים כאלה היה
דובי אשר בלם ו"משך" את כולם חזרה

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM
THE FACULTY OF HUMANITIES

הפקולטה למדעי הרוח 27.7.01

מר דרור היקר,

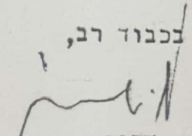
אין לי כל ספק שהקהילה המדעית ובמיוחד קהילת המזרחנים איננה עס נפילתו של דובי הי"ד חוקר מעולה מן השורה הראשונה. אף על פי שדובי לא זכה להגיע לשלב של כתיבת עבודה סמינריונית, שבה בדרך כלל נבחנים כישוריו המחקריים של החלמיד, הנה עבודתו התרגיל שלו עומדת ברמה הגבוהה הרבה מן הנדרש מסטודנטים בשנות לימודיהם הגבוהות יותר.

בעבודתו וחיו מחגלה יחודו כחוקר צעיר: אירגון מעולה של החומר, הגשתו בצורה בהירה, והעיקר המקוריות של הרעיונות ודקוה הבקורת המדעית המפתיעים ביותר, שאכן גישה מדעית רצינית כזאת מושגת בדרך כלל אחרי נסיון מחקרי של שנים רבות.

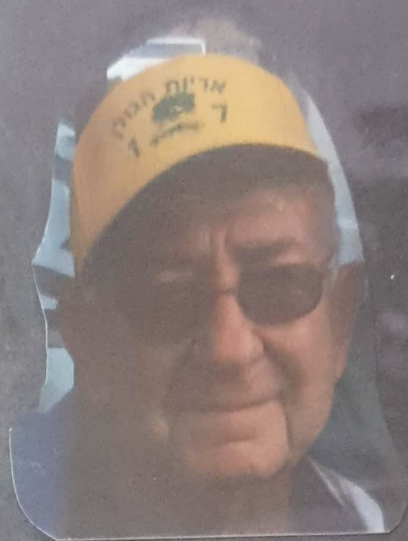
ראויה לציון במיוחד עבודתו בתחום של "ראשיות האסלאם", נושא שהוא קרוב אלי מאוד ושאוהו אני מלמד באוניברסיטה העברית. עבודתו בנושא זה יכולה לשמש דוגמה לא רק להעמקה מדעית גם ללא יכולת של קריאת המקורות הערביים הקלאסיים אלא אף לדרך ולשיטה שנושא מורכב ומסובך ונחקר כלכך יכול וצריך להיות מוצג. בתחום המחייב קריאה של מקורות ערביים בכמות עצומה ובקריאה מחקרים בשלוש או ארבע לשונות אירופיות, הצליח דובי ז"ל לקלוט את העיקר ולמסור אותו באינטליגנציה ובאלגנטיות מדעית יוצאים מגדר הרגיל.

אני מבקש לצייין שאין הדברים שאני כותב עכשיו בחינת מצווה שאני רואה לעצמי לפאר הגבור הנופל. חלילה, ככל שאני מעיין יותר בעבודתו נפלאות אלה עולה לפני דמות של חוקר מעולה המצטרף אל רשימת החוקרים המופלאים שנלקחו מעמנו בטרם עת שאין ניהומים על מותם ואין תשלומים לכשרונותיהם.

אני מודה לך, מר דרור, מקרב לב על שזיכתני באוסף מסות נפלא, ואני מצטער על שפיגרתי כלכך בכתיבה אליך. דרישת שלום לאחריך,

כבוד רב,

מ. שרון

טקס זיכרון לחללי גדוד 17
שנערך בחרמון ב 1.10.2003

אביו של דב דרור

